

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Een Nederlandse bakker in Beijing: 'Onder de loep'

Kuiken, F.

Publication date

2012

Document Version

Final published version

Published in

Les

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2012). Een Nederlandse bakker in Beijing: 'Onder de loep'. *Les*, 30(178), 21.
http://les.boomtijdschriften.nl/artikelen/LE-30-178-8_Een%20Nederlandse%20bakker%20in%20Beijing.html

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Onder de loep

Een Nederlandse bakker in Beijing

Chinezen blijken dol te zijn op croissants, stokbrood en stroopwafels. Een Nederlandse bakker in Beijing doet daar zijn voordeel mee: hij heeft een team van Chinese bakkers opgeleid en verdient daar nu geld als water. Hij spreekt geen woord Chinees en de Chinezen spreken geen Nederlands of Engels. Maar met gebaren, veel voordoen en een hoop goede wil komen ze met elkaar een heel eind.

Toen ik de reportage over deze bakker op de lokale zender AT5 zag, moest ik denken aan het jubileumthema van Les: 'Met hoofd, hart en handen'. Want de bakkers illustreren perfect hoe zij met elkaar communiceren zonder elkaars taal te spreken. Waar het hoofd tekortschiet, wordt de communicatieve taak overgenomen door het hart en de handen. Het betreft drie domeinen die in het tweedetaalonderzoek en -onderwijs de afgelopen dertig jaar volop in de belangstelling hebben gestaan.

De handen

Eerst de handen. Waar woorden tekortschieten, doet non-verbale communicatie soms wonderen. Niet voor niets spreekt men van een 'dodelijke blik' of van een blik 'die meer zegt dan duizend woorden'. En we kennen de taalleermethodes die de koppeling van taal en handelingen als uitgangspunt nemen, vanuit de gedachte dat woorden en concepten op die manier sneller worden verworven en beter beklieven. Total Physical Response (TPR) is daar een voorbeeld van. Ook in het leesonderwijs wordt aangeraden om bij het lezen en begrijpen van een tekst gebruik te maken van de non-verbale context (illustraties, tabellen en grafieken). Maar waar we het bij lezen, luisteren en spreken nog zonder handen kunnen stellen, bij het schrijven ontkomen we niet aan het gebruik van onze handen. Toch worden we ook hier langzaam ingehaald door de techniek, want de programma's die gesproken taal weten om te zetten in geschreven tekst, worden steeds beter en efficiënter.

Hart

Natuurlijk moeten de bakkers zich wel voor elkaar openstellen en daarmee komen we bij het 'hart' van de communicatie. De laatste decennia is veel onderzoek gedaan naar affectieve factoren van taalverwerving. Daarbij is vooral de cruciale rol van motivatie bij het leren van een taal naar boven gekomen. Ook is vastgesteld dat motivatie vaak onlosmakelijk verbonden is met de houding van de taalleerder ten opzichte van de gemeenschap waarvan hij de taal leert en omgekeerd. Bij onze bakkers kan er

sprake zijn van een puur instrumentele motivatie (geld verdienen), maar om een geslaagd product op de markt te brengen zullen ze zich toch terdege in elkaars wensen en verlangens moeten verdiepen. De aard van het beestje (persoonlijkheid) speelt daarbij ook een aanzienlijke rol, want de een verplaatst zich nu eenmaal makkelijker in andermans leven dan de ander.

Hoofd

En dan het hoofd. Want daar moeten alle prikkels die ons beroeren, in acties worden omgezet, zowel verbaal als non-verbaal. Ook op dat punt zijn we de laatste jaren veel wijzer geworden: van het belang van input, via intake en uptake uiteindelijk naar de rol van output. We weten al veel over hoe taal werkt en over de beperkingen daarvan. Zoals dat we uit de talloze mogelijkheden die de taal ons biedt, slechts een beperkte keuze maken. Maar er zijn ook nog veel lacunes in onze kennis over taalverwerkingsprocessen. Daarover zullen de komende tijd ongetwijfeld veel nieuwe inzichten naar buiten komen, dankzij het neurolinguïstisch onderzoek dat vooral in het afgelopen decennium een enorme vaart heeft genomen.

Overigens hoop ik dat de bakkers zich in hun communicatie niet tot hun hart en handen zullen beperken en uiteindelijk ook hun hoofd zullen laten spreken. Wie weet welk mooi product daar op den duur uit voortkomt: misschien wel een mengtaal genaamd Nederchinees of Chinederlands?

Folkert Kuiken